

Warszawa, 22 stycznia 2016 r.

Opinia do ustawy o jednorazowym dodatku pieniężnym dla niektórych emerytów, rencistów i osób pobierających świadczenia przedemerytalne, zasiłki przedemerytalne, emerytury pomostowe albo nauczycielskie świadczenia kompensacyjne w 2016 r.

(druk nr 70)

I. Cel i przedmiot ustawy

Waloryzacja emerytur i rent, a także świadczeń, do których stosuje się przepisy dotyczące waloryzacji zawarte w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748, z późn. zm.), w 2016 r. spowoduje bardzo niewielkie ich podwyższenie. Dlatego też ustawa przyjęta przez Sejm 15 stycznia 2016 r. wprowadza, obok waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych, w roku 2016 jednorazowy dodatek¹⁾, który ma stanowić wsparcie finansowe dla osób pobierających relatywnie niskie świadczenia. Dodatek zostanie wypłacony osobom, którym w dniu 29 lutego 2016 r. przysługują emerytury, renty albo świadczenia określone w art. 2 ust. 1 ustawy, czyli ogólnie mówiąc, z powszechnego systemu ubezpieczenia społecznego, z ubezpieczenia rolników, a także z systemu zaopatrzenia²⁾, których wysokość nie przekracza kwoty 2 000 zł (art. 2 ust. 1 część wspólna).

---

¹⁾ co do zasady rozwiązanie takie nie jest nowe w systemie prawnym, wprowadziła je ustawa z dnia 20 maja 2005 r. o dodatku pieniężnym dla niektórych emerytów, rencistów i osób pobierających świadczenie przedemerytalne albo zasiłek przedemerytalny (Dz.U. Nr 102, poz. 852, z późn. zm.), który miał stanowić wsparcie finansowe, przysługujące w latach, w których nie dokonywano waloryzacji świadczeń, począwszy od 2005 r. W lutym 2007 r. dodatek zamieniono na obowiązującą czasowo – w 2007 r., zapomogę pieniężną dla niektórych emerytów, rencistów i osób pobierających świadczenie przedemerytalne albo zasiłek przedemerytalny. Natomiast w ubiegłej kadencji Sejmu, 26 października 2015 r. Rada Ministrów wniosła projekt ustawy o jednorazowym dodatku, w przeważającej części analogiczny, do ustawy przyjętej przez Sejm 15 stycznia 2016 (druk senacki nr 70). Z uwagi na koniec kadencji projekt nie był procedowany i należy do tych, które nie otrzymały numeru druku.

²⁾ emerytury, renty z tytułu niezdolności, w tym tzw. wypadkowe, renty rodzinne, emerytury i renty służb mundurowych, inwalidów wojennych i wojskowych, żołnierzy zawodowych, a ponadto uposażenia sędziów w stanie spoczynku, renty socjalne, świadczenia i zasiłki przedemerytalne, świadczenia cywilnych

Wysokość jednorazowego dodatku zależy od wysokości pobieranego świadczenia, kwoty graniczne wysokości otrzymywanych świadczeń ustalono na czterech poziomach: do 900 zł, powyżej 900 zł do 1100 zł, ponad 1100 zł do 1500 zł i powyżej 1500 zł do 2000 zł. Ustawa określa wysokość dodatku od 400 zł do 50 zł, odpowiednio jest to dodatek w kwocie: 400 zł, 300 zł, 200 zł albo 50 zł (art. 5). Podstawę do obliczenia dodatku stanowi kwota świadczenia łącznie z dodatkiem pielęgnacyjnym, dodatkiem dla sierot zupełnych oraz innymi dodatkami lub świadczeniami pieniężnymi przysługującymi na podstawie odrębnych przepisów, które są wypłacane przez organy emerytalno-rentowe, w wysokości ustalonej przed dokonaniem potrąceń i egzekucji oraz zmniejszenia, a także zawieszenia świadczeń (art. 2 ust. 2). Jeżeli osoba uprawniona pobiera więcej niż jedno świadczenie, wymienione w art. 2 ust. 1, podstawą ustalenia prawa i wysokości dodatku będzie suma przysługujących na dzień 29 lutego 2016 r. świadczeń w zbiegu (art. 2 ust. 3). W przypadku zbiegu prawa do więcej niż jednego świadczenia, ustawa zakłada, że osobie uprawnionej będzie przysługiwać jeden dodatek (art. 3). Jeśli do renty rodzinnej okaże się uprawniona więcej niż jedna osoba, wówczas przysługuje jeden dodatek (art. 4).

Ustawa przewiduje wypłacanie dodatku z urzędu wraz ze świadczeniem wskazanym w art. 2 ust. 1, w terminie wypłaty świadczeń, przypadającym w marcu (art. 6).

Decyzje w sprawie jednorazowego dodatku wydaje oraz wypłaca dodatek, właściwy organ emerytalno-rentowy (art. 7 ust. 1). W razie zbiegu prawa do świadczeń, które są wypłacane przez dwa organy, decyzje wydaje i dodatek wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych (art. 7 ust. 2).

Kwota dodatku nie stanowi podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne (art. 8), a także podlega zwolnieniu od podatku dochodowego od osób fizycznych (art. 11). Z kwoty dodatku nie będą dokonywane potrącenia i egzekucja (art. 10).

Dodatek oraz koszty jego obsługi podlega finansowaniu ze środków budżetu państwa. Organem właściwym do monitorowania limitu wydatków jest minister właściwy do spraw finansów publicznych (art. 9).

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 marca 2016 r.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Jednorazowe świadczenie pieniężne dla niektórych emerytów i rencistów oraz innych osób, które nie są już aktywne na rynku pracy, rozumiane jako dodatek pieniężny do pobieranego świadczenia, stanowi propozycję, która wpłynęła od trzech grup posłów, co znajduje odzwierciedlenie w trzech drukach sejmowych: nr 80, 81 i 82. Cel projektów jest jednakowy – wsparcie finansowe, ustanowione obok przewidywanej (niskiej) w 2016 r. waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych, dla osób otrzymujących niskie świadczenia.

Projekt zawarty w druku nr 80 wpłynął do Sejmu 16 listopada 2015 r.

Projekt zawarty w druku nr 81 wpłynął do Sejmu 4 grudnia 2015 r .

Projekt zawarty w druku nr 82 wpłynął do Sejmu 7 grudnia 2015 r .

Wszystkie projekty przewidują jednorazowy dodatek pieniężny dla niektórych emerytów, rencistów i osób pobierających w 2016 r. świadczenia przedemerytalne, zasiłki przedemerytalne, emerytury pomostowe albo nauczycielskie świadczenia kompensacyjne. Uregulowania w/w projektów są zbieżne w całości – począwszy od kręgu uprawnionych, zasady jego wypłaty i finansowania, po wejście w życie i czas obowiązywania. Różnica dotyczy jedynie wysokości dodatku dla osób otrzymujących najniższe świadczenie (tj. do 900 zł) – projekt zawarty w druku nr 81 przewiduje dla nich dodatek 400 zł, pozostałe dwa projekty zakładają dla tej grupy wysokość dodatku w kwocie 350 zł. Dla pobierających świadczenie w wysokości powyżej 1500 zł do 2000 zł, projekt zawarty w druku nr 81 przewiduje dodatek w kwocie 50 zł, podczas gdy pozostałe projekty zakładają dodatek w wysokości 100 zł. Projekty rozpatrywano wspólnie.

Pierwsze czytanie odbyło się na 5. posiedzeniu Sejmu – w dniu 16 grudnia 2015 r. Projekty skierowano do: Komisji Polityki Społecznej i Rodziny, z zaleceniem zasięgnięcia opinii Komisji Finansów Publicznych. Komisja ta pozytywnie zaopiniowała projekt zawarty w druku nr 81 (przewidujący dodatek wysokości 400 zł – 50 zł). Komisja Polityki Społecznej i Rodziny w toku prac legislacyjnych jako wiodący przyjęła projekt zawarty w druku nr 81. Komisja wprowadziła dwie poprawki dotyczące art. 2 – uściślające ustalanie wysokości świadczenia (ust. 2) oraz prawa do jednorazowego dodatku lub jego wysokości odnośnie do stanu na 29 lutego 2016 r. (ust. 4).

W sprawozdaniu Komisji (druk nr 159) zawarto jeden wniosek mniejszości, który dotyczy wysokości najniższego dodatku dla osób pobierających świadczenia w grupie najwyższej (tj. powyżej 1500 zł do 2000 zł), podnosząc dodatek do 100 zł.

Podczas drugiego czytania, które odbyło się 13 stycznia br., na 8. posiedzeniu Sejmu, zgłoszono dwie poprawki. Jedna stanowi analogię w stosunku do wniosku mniejszości zawartego w druku sprawozdania Komisji Polityki Społecznej i Rodziny, druga poprawka jest dalej idąca – zmienia w całość art. 5, czyli wysokość wszystkich dodatków, w przyjętych przedziałach wysokości otrzymywanych świadczeń, zwiększając dwukrotnie wysokość przysługujących dodatków (odpowiednio do 800 zł, 600 zł, 400 zł oraz do 200 zł). Komisja rekomendowała ich odrzucenie.

Na tym samym posiedzeniu Sejmu, 15 stycznia br. Sejm odrzucił poprawki.

Za przyjęciem ustawy oddano 440 głosów, przeciw były 2 osoby, głosów wstrzymujących się oddano 10.

Ustawa nie budzi zastrzeżeń legislacyjnych.

Bożena Langner

Główny legislator